

Előfizetési árak:

Hazhoz hordással vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 14 frt — kr
 Félévre . . . 7 » — »
 Negyedévre . . . 3 » 50 »
 Egy hóra . . . 1 » 20 »
 Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

Endrényi Testvérek könyvkereskedése Szegeden, hová az előfizetések s a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

SZEGEDI HIRADÓ

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után is.

Szerkesztői iroda:

Tisza Lajos-körút 73. sz. Reitzer-féle ház földszint, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Bérmendetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket

és nyílttéri közleményeket a kiadóhivatal mérésekkel aron vesz föl.

Nemzeti állam és polgári házasság.*)

Állam és nemzet nem azonos fogalom. Ugyanazon államban lakhatik több nemzet. A különböző nemzetiségek pedig épp úgy megférhetnek a közös állam keretében, mint a különböző felekezetek.

Svájcz is állam, pedig három nemzetből (nem nemzetiségből) és egy csomó, egymástól szinte független kantonból áll.

Ausztria szintén állam, de lakik benne német, cseh, lengyel, szlovén, olasz nemzetiség, igazgatásilag, sőt majdnem nyelvileg elhatárolt, külön területeken.

Az ily államnak azonban nincs nemzeti jellege. Egységes nemzet nem tölti itt be az állam kereteit. Svájci nemzet épp oly kevéssé van, mint nincs osztrák nemzet.

A nagy nemzetek még saját állami határaikon is tulcsapnak, mint a hatalmasan megdagadt folyamok partjaiban. Ezeknek árterülete az egész világ.

Otthon pedig nemzeti államot alkotnak, az állami és nemzeti egység, a közös nyelv és közös kultúra alapján. Ilyen a francia, olasz, német és orosz nemzet.

De nemzeti államot képeznek kicsinyben Románia és Szerbia is.

A magyar fölfogás (nem az erdélyi) szintén mindig a nemzeti állam felé hajtott. Még akkor is, midőn a rendek még latinul dikcióztak s a magyar nyelvet latinul tanították az iskolában és midőn még magyar irodalom, magyar kultúra alig létezett.

A magyar nemzet akkor az összes nemesség, Verbőczy populusa volt ugyan; de közjogiilag ez egységes vala. A Corpus Iuris nem ismert nemzetiségeket, annál kevésbé a magyaron kívül egyéb nemzetet.

A nemzetiségek fogalma újabb fejleménye, vagy helyesebben eltevédeése a magyar közjognak. Ez eddig ismeretlen fogalmat a nemzetiségi törvény igtatta alkotmányunkba. E törvény szakította meg a történeti fejlődés fonalát.

Negyvennyolcban e nemesség, vagyis a Verbőczy-féle egységes nemzet helyére az összes nemzet lépett;

*) Mutatvány Febronius «Ultramontanizmus és nemzeti állam» című rópiratából, melyre eleve felhívjuk olvasóink figyelmét. E rópirat rendkívüli feltűnést van hivatva kelteni s kétségtelen, hogy a közeljövő parlamenti vitáinak ez fogja megadni alapját.

de szintén egységesen, minden különbség nélkül. A nemzetiségi törvény, a magyar törvényhozói genusz ezen tévedése szakította szét a magyar nemzetet nemzetiségekre.

De magát az egységes magyar nemzet felsőbb, összefoglaló fogalmát ez sem szüntette meg. A nemzetiségeket nemcsak a közös állam, hanem a közös nemzet, a magyar nemzet kapcsa foglalja össze.

A tót, román, szerb, stb. nemcsak a magyar állam, hanem egyszersmind a magyar nemzet tagja. Épp azért a nemzetiségi megkülönböztetés, szemben a nemzettel, melynek ez kiegészítő részét képezi, paradoxon absurd. De egyszersmind kétségtelen, hogy a magyar nemzet és ezáltal a magyar nemzeti állam kiépítése történeti alapokon lehetséges.

A nemzetiségi megkülönböztetés csak közjogi szörszálhasogatás, ha a nemzet, mely az államnak jellegét ad, egységes és a nemzetiségek sem igazgatási, sem grammatikai határok által nincsenek külön választva.

És ez a tény Magyarországon. Ez alapon a magyar nemzeti állam teljes kiépítése csak a magyar kultúra és a magyar állami öntudat kifejlődésétől függ.

Ha a magyar kultúra megtartva hegemoniáját, magába olvaszt minden keletkező más kulturát, a magyar nemzet egysége és a magyar állam nemzeti jellege biztosítva leend minden eshetőséggel szemben. De hogy a magyar kultúra győzedelmeskedhesék, szükség van erős állami öntudatra, melynek legfőbb és legerélyesebb kifejezése a nemzeti fejlődés útján minden gátat letipró állami akarat.

Ennek az akaratnak mindig ébernek és mindig elhatározottnak kell lennie, hogy Magyarországot nemzeti állammá kell tenni, ami alatt nem a nyers tömegek megmagyarosítása értendő, hanem a kulturának és nemzeti öntudatnak egysége. Vagyis az, hogy közös intelligenciája, közös műveltsége legyen a magyar nemzetnek. Mert csak így marad, csak így lesz egységes nemzet, akármily törvényt hozunk s akármily szavakat hangoztatunk. A nemzeti öntudat egysége még a grammatika közösségét sem tételzi fel, ennek megvalósítása tehát még kevesebb akadályokba ütközik, mint a kulturai egység, mely nélkül egységes nemzet szintén nem képzelhető.

De szintén megköveteli az erős állami akaratot, mely tudjon imponálni, parancsolni, mindent legyűrni, ami vele szembeáll.

Vagyis tudja legyőzni a felekezeti és nemzeti viszályokat.

A gyenge állami akarat, mely mindig transigál s mely mivel sem mer megütközni, silány képviselője a nemzeti öntudatnak. Utóbb tönkreteszi, korrumpálja ezt.

Mindenkinek látnia kell, hogy az állami akarat, törvényhozás, kormány mit sem tör, mivel sem paktál, ami a nemzeti egység útján gátakat emel. Sem felekezeti, sem nemzetiségi visszavonással.

Csak az oly állam kelt tiszteletet, melynek ily erélyes és öntudatos akarat van. Csak az ily államból lehet nemzeti állam.

De az ily államnak egyszersmind le kell rombolnia nemcsak az új, hanem a régi gátakat, melyek a nemzeti összeolvadást hátráltatták.

Ily régi gát a polgári házasság hiánya, vagyis a felekezeti házasság. És az, hogy nemzet vérkapcsából ugyanezen nemzet nagy része ki van zárva.

Semmi sem egyenliti ki úgy az ellentéteket, mint ez a kapocs. A régi gyűlöletet semmi sem változtathatja át annyira szeretetté, mint a valódi összeolvadás.

A polgári házasságot nem azért kell követelni, mert most konfliktus van az állam és a kath. egyház közt. Mint az állami és nemzeti czélok megvalósításának egyik legfőbb eszközét követelni kellett már régen.

Mint nemzetiségi és faji ellentétek leggyorsabb megszüntetőjét; mint az állami és nemzeti öntudat legbiztosabb hordozóját.

Nagy szerencsétlenségnek bizonyult, hogy Deák Ferencz bölcsességének és akaratának nem sikerült a polgári házasságot megvalósítani. Ha ez megvalósul már 1867-ben, hol volnánk már a nemzeti és társadalmi összeolvadás terén!

Mennyi keserűség, mennyi szegényteljes küzdelem elmarad vala!

De miután a polgári házasság hiányából folyó bajok nyilvánvalókká, a társadalmi seb égetővé lett, e házasság behozatalával nem szabad késni.

A legsürgősebb követelése ez a magyar politikának. Kathégorikus imperatívusban követeli a magyar nem-

zeti állam eszméje. Követeli a nemzetiségek és követeli különösen a zsidók miatt.

A polgári házasság, ha az kötelező (csak így vonja ki a párokat a felekezeti befolyás alól), még a nemzetiségeket is közelebb hozza a magyar nemzethez.

A zsidók beolvadását pedig okvetlenül felidézi: Ha az antiszemitizmusnak esze volna (ami nincs), ennek kellene legjobban sürgetnie a polgári házasságot.

E házasság megszüntetné a keresztény és a zsidó társadalom, a fel fogások, nézetek közt létező különbséget.

Egy kizárt, önmagára utalt társadalom nem veheti föl a kizárónak eszme- és kedélyvilágát. A ghetto még akkor is, ha a paloták, fogatok, műveltség és gazdagság ragyognak benne, nem lehet a keresztény társadalom hagyományának székhelye. Akkor legkevésbé, ha a corrupt előkelőséget szenvelgi, vagy a legfelsőbb körök torzképe gyanánt szervezi magát.

És amíg a zsidóság ki van zárva a nemzetből (hallatlan anachronizmus gyanánt még mindig csak türve van!) addig nem hathatja át a nemzeti érzelem forró heve. Egyeseket igen, de nem a tömegeket. (Szinte csudálkozni lehet, hogy mennyit hat mégis át!) Addig szükségkép hajlik a kozmopolitizmus felé, amit a kizáró társadalom vet szemére (mily joggal?) a kizártnak.

Ha a nemzeti érzelem vagy annak tulzása, a chauvinizmus antiszemitizmusra vezet, akkor a zsidóknak szükségkép a nemzeti öntudattal ellentétes kosmopolitizmus felé kell hajlaniuk.

Ha a vallási érzelem, vagy annak buta tulzása, az obscurantizmus

szintén antiszemitizmusra vezet, akkor mi volna természetesebb, minthogy a zsidóság hajlanék — ami nem maradhat el — az atheizmusra és vallástalanság felé.

És ha a zsidóság azt látja, hogy csak vagyon által juthat előkelő, néha tisztelt állásra, mindent elkövet, hogy vagyont szerezzen. Még oly eszközök segítségével is, melyek tán nem mindig tisztességesek, de a keresztények kezében sem azok.

Csuda-e azután, hogy a zsidó társadalom kezén az utolsó évtizedek alatt nagy vagyon halmozódott föl. Csuda-e, ha a nemzeti erők gyors reprodukcióját annyira könnyűvé tévé ipar és kereskedelem, (melytől hozzá még a magyar társadalom idegenedik) tulnyomóan a zsidóság kezére jutott?

A polgári házasság a vagyoni elkülönést is megszüntetné. Amit a gentry a zsidók javára elvesztett földbirtokából, mind visszaszerezhetné.

A polgári házasság tehát társadalmi, gazdasági és nemzeti érdek egyszerre.

De nem a Noth-Civilehe, mely Ausztriában pellengére állítja a házassulokat, mely pellengérhez csak a legnagyobb szerelem, vagy a legnagyobb érdek vezethet.

Csak a kötelező polgári házasságban rejlik össze olvasztó erő. Franciaországban a zsidók beolvadásának az volt legfőbb oka, míg az osztrák pótházasság kevés eredményt mutatott föl.

A különbség a két állam közt tényekben nyilvánul. Franciaországban alig van zsidóság. Bécsben (Budapest szintén) több van, mint Franciaországban. Ellenben viszont Franciaországban nincs antiszemitizmus, míg Ausztria Oroszországgal versenyez a

fajgyűlölet és buta obscurantizmus szégyenletes pálmájáért.

Igaz, hogy Franciaországban nem is volt annyi zsidó, s nem képezik akkora értelmi és vagyoni tényezőt, mint Ausztriában, vagy Magyarországon. Természetesen viszonyítva a nemzet számához, értelmi és vagyoni színvonalához.

De mi következik ebből? Az, hogy a polgári házassággal, az összeolvadás ezen egyetlen hatályos eszközzel, sietni kell. A zsidóság már is elérte az egy millió lélekszámot, a magyar fajnak tehát több mint egy heted részét. Értelmiség és vagyon szempontjából pedig sokkal nagyobb perccentet képvisel a nemzet erői közt.

Mit akarunk még? Meddig fejlődjék külön állásában, társadalmi ghettojában a zsidóság? Addig, hogy mire a válaszfalak leomlanak, mire a polgári házasságot megvalósítjuk: a magyar nemzetnek nem lesz többé elég asszimiláló ereje a zsidóság föl szivására?

Ez végzetes lenne. Pedig minden nemzetben meg van az asszimiláló erőnek bizonyos maximuma, melyen túl a fölszívás megszűnik. A leghatalmasabb szivacs sem képes végtelen mennyiségű folyadékot fölszívni.

A zsidóság ma még asszimilálható. A magyar társadalom még képes volna fölszívni azt. Hogy ez bekövetkezzék, ettől sokkal több függ, mint politikusok és nem politikusok képzelik.

De képes lesz-e mindig s nem lesz-e a kísérlet egykor már későn? E kérdéstől döbbenjen meg a felekezeti szemmel, s minden magyar politikus, aki a szellemmel transigál.

Ám nem csak a zsidók, hanem a nemzetiségek miatt is.

A „SZEGEDI HIRADÓ“ TÁRCZÁJA.

Baj van.

— Falusi idill. —

Rendes körülmények között hét faluban híres a gödölyei turó. Hanem két hete már, hogy pihen minden munkás kéz Gödölyén s e miatt meztelen csuszát, s üres lepenyt eszik az egész környék.

Nem rest a gödölyei nép, se sztrájk nem ütött ki a faluban. Hanem valamennyi csordajárást meglepett a száj- és körömfájás. A főszolgabíró ur aztán ráüzent az öregbíróra, hogy senki se merje Gödölyén hazacsapni a legelőről riskáját. A nagy tilalom ki is lett adva.

A sok tarka-barka, kövér gödölyei boczit berekesztették künn a járason. A hatósági tekintély megvédésére oda állította a tanács a barmok elé a kisbíró és Guba Jóska csakugyan híven is őri már két hete vasvillával a járványt, aminél nagyobb istenverése nem érhetne vón' egyhamar Gödölyét.

Az egész falu képe föl is van fordulva. Üres minden ház, nap-nap után, csak a disznóólak sarkain mutatja az életet egy-egy fehérre surolt fej-dézsza, a tehetősebb házaknál üveg csupor is az aludtjenek. Ellenben nem bög többé a Findzsa tehén, ártatlan nézésű borjával az istállóban Sári Istvánéknál, sem a Kajla, Czipó György

uramnál, sem más tehén, avagy más szarvasjószág az egész faluban sehol.

Annál hangosabbak az utcák. Gödölye forrong és éhezik, helyesebben forrong, mert éhezik; és éhezik, mert nem dolgozhatnak. Így, ősz utolján egyetlen munkájában, a turó-csinálásban és gomolyagyúrásban van megakadályozva. Emiatt aztán sovány a kereset is.

Teli van felvég, alvég fehércecselődéssel. A falu 27 tejfőlös asszonya, akik máskor behordták a város hetipiaczaira Gödölye termékeit; a töméntelen meztelábos szolgálnóp az uraságtól, mind ott szorong most naphosszat az utcán. Kiszökdös közibük a falu sok szép leánya is most, pedig máskor illetlen dolognak tartaná a közéjük keveredést.

A nagy korcsmában meg a férfiak ül órákhosszáig a falunak. Busul és iszik, aztán iszik és busul. Hej, mert nem járja most, ami máskor járta! A gödölyei szépnem még csak tájékára sem megy két hét óta a korcsma udvarnak, holott pedig azelőtt nagy számban össze szokott gyűlni. Ha háromnál több legényt sejdített a korcsmában. Hanem most nem lehet bálozni. Annak okából, mert meztelábos emberrel nem táncolnak a gödölyei lányok sem. Csizma pedig aranyért sincs az egész faluban most.

Világos, hogy a legelő hirtelen megcsontosodott rögei hasogatták össze a gödölyei marhák csülkeit. Innen a köröm-

fájás, ami hogy különös marhabetegség lenne, csak a barom orvos mondja. Gödölyén ismernek minden marhabajt; de ilyenre sem a mostani, sem a korábbi előjáróság nem emlékezik. Sőt a falu bölcse, az agg törvényszolga sem hallotta soha híret az öregapjától sem. Nem is hiszi a járványt senki Gödölyén.

Azért nem is kell annak semmi különös orvosság. Az előjáróság hosszabb és alapos megfontolás után nagyon helyes intézkedéssel gondoskodott a beteg marhák-ról. Fölvívta a község áldozatkész polgárait, hogy minden csizmát adjanak be a faluházára. Sokkal nagyobb az előjáróság tekintélye, semhogy elsőt szóra be ne vitte vón' valamennyi.

Egész boglya rászó, csengős csizma állott már másnap a faluházán. A «hítvány» Szucsik suszterre lón bizva, hogy mint szakértő, huzza föl a beteg állatok lábára a csizmákat s hogy le ne essenek, felül varrja össze szarukat. Ami meg is történt.

Igy aztán minden marha csizmát hord most Gödölyén; ellenben mezteláb jár a férfi nép. A marhák, egy kis «bogársz» után, lassankint bele is törődtek a csizmákba; ellenben a legénynép megesküdt, hogy tovább nem tűri meztelábos mivoltát. Azt még csak elszívelné, hogy ha már nincs mit dolgoznia a marhabaj miatt, ne dolgozzék, de hogy ne is tánczolhasson, azt ki nem állja.

Főleg Karika Palkó lelkiismeretét ter-

Országgyűlés.

A képviselőház ülése decz. 23-án.

A képviselőház ma délelőtt 12 órakor P é c h y Tamás elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen a főrendiháztól érkezett üzeneteket vették tudomásul. Az üzenetek szerint a főrendiházban tegnap letárgyalt törvényjavaslatok változatlanul mentek keresztül s így azok most már legfelsőbb szentesítés végett fölterjeszhetők. Miután az elnök még jelentette, hogy ez a háznak az évben utolsó ülése, a képviselőknek boldog ünnepeket és boldog újévet kívánt. Az ülés az elnök életetésével végződött.

H i r e k.

Határidő:

Decz. 26. A Bölcsőde választmányi ülése d. u. 3 órakor a felsővárosi népiskolában.

Decz. 28. A szegedi jótékony nőegylet közgyűlése.

Decz. 31. Szilveszter-estély a kaszinó termeiben.

Decz. 31. A szegedi „Egyetértés” ált. iparmunkás-egylet Szilveszter-estélye Kőrösi Lajos vendéglőjében.

Tiszti estélyek. Deczember 31-én. 1891-ik év január 13-án, február 3-án, márczius 5-én és április 6-án a Tisza-szálló nagytermében.

Jan. 10. Szövetségi regatta-bál.

— **A kamara közgyűlése.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1890. évi decz. hó 28-án, délelőtt 10 órakor, a városi szék-épület bizottsági termében közös-ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. Az ügyrend némely pontjának módosítása a nagymélt. kereskedelmi miniszter 70900/VI. sz. a leirata értelmében. 2. Elnök előterjesztése a költségelirányzat tárgyában, ugyancsak a költésvitelt miniszteri leirat következtében tett intézkedéséről. 3. A kereskedelemügyi miniszter leirata a vidéki kereskedelmi központoknak nyújtandó reexpedicionális kedvezmény tárgyában valamint az ellenőrző-bizottság öt tagjának megválasztása. 4. A titkárság választása. 5. A másodtitkár választása. 6. Az irnok választása. 7. A pénztárnok választása a beltárgok sorából. 8. A rendes közös-ülések napjának megállapítása. 9. A kamara hivatalos óráinak megállapítása. 10. Elnöki jelentés a kamara hivatalos működésének megkezdéséről. 11. Elnöki előterjesztés a kamara bebutorozása és a légszusz-világítás bevezetése tárgyában. 12. Elnöki jelentés a

kamarai költségek fedezéséről. 13. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

— **Stefánia özvegy trónörökösne a színházban.** A bécsi „Volktheater”-ban tegnap elterjedt égés-szag miatt nagy rémület támadt. Stefánia özvegy trónörökösne ez alkalommal ritka lélekjelenlétnek adta tanujelét. — A fenség ugyanis az általános mozgalom közepette nyugodtan ülve maradt az udvari páholyban, nehogy — mint később Bukovics igazgató előtt megjegyzi, — még nagyobb legyen a pánik. Midőn az igazgató bámulatát fejezte ki hidegvére fölött, az özvegy trónörökösne így felelt: „Hiszen semmi se volt, a példaadásnak a páholyokból kell kiindulni; ily esetekben legelőször is a karzatok vannak veszélyeztetve. Örülök, hogy semmi baj se történt.»

— **Uj praelátusok.** A hivatalos lap legutóbbi számának közlése szerint ő felsége a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Appel Ede zenta i alesperes-plébánosnak és gymnáziumi érseki biztosnak a B. Sz. Máriaórló nevezett mezei címzetes apátságot, — Bóbits Károly topolyai plébánosnak és kerületi jegyzőnek pedig a szt.-keresztről nevezett szászdi címzetes prépostságot adományozta.

— **Igazolt városatyák.** A legutóbbi pótválasztásokon megválasztott 8 törvényhatósági bizottsági tag igazolása tárgyában Babarczy József elnöklete alatt tegnap ülésezett az igazoló-választmány. Mivel a választások ellen a letelt 15 nap alatt kifogást senki sem tett, a választmány mind a 8 új városatyá mandátumát igazoltnak jelentette ki.

— **Szeged árteri birtokai.** A csongrád-székhelyi társulat miniszteri biztosa, Kállay Albert főispán, tegnap küldötte meg a hatóságnak azon birtokivék összesítését, melyek Szeged határából a társulat árterébe bevont területekről készültek. Az árterébe vont szegedi terület 41 hold 162 □-öl szántó, 939 □-öl kert, 91 hold 961 □-öl rét, 7 hold 1285 □-öl szőlő, 17 hold 343 □-öl legelő, 302 □-öl erdő, s 2 hold 1218 □-öl nádasból áll, összesen tehát Szeged város 193 hold 1343 □-öl területtel van a társulatlal érdekelve. — A tanács kiadta az összesítéseket a városi adóhivatalnak, hogy a mentett terület időszaki változásait az adónyílvántartó hivatalnál vezettesse keresztül; a netán beal-

goztak a faluban a 6 órai misére, mire minden házban megszólalt az oly rég nem hallott marha-bögés.

Nosza lett öröm Gödölyén! Még az ökölnyi kölyök is mind kihohnt az első hangra, a nők természetesen sirtak s átölelve csókolgatták az ordító marhafejeket, szemét, száját, ahal érték. A férfiak, főleg a legénység, lázas kezekkel ránczigtálták le a jószágokról csizmaikat s a bőrművészet oly rég nélkülözött darabjait, meg nem állhatták, hogy ugy kapcza nélkül azonnal föl ne húzzák.

Hanem ki áll boszut az eddig soha meg nem szegett hatósági tilalom ilyen megcsufolásán!

Estére már kezdett dagadni minden legénynek a lába és fájni minden fehér-cselédnek a szája Gödölyén. Másnapra pedig nem látszott halandó a falu utain: feküdt valamennyi, nemkülönbség nélkül. A férfinépre ráragadt a kórömfajás, a fehér-cselédre pedig a szájbetegség.

Az előjáróság kárörvendé hirdet, hogy ez magasabb megnyilatkozása lenne az égieknek: büntetés a bölcs hatóság tilalmának megszegése miatt.

Pár hét alatt barmaival együtt kiveverte ugyan a járványt Gödölye népe; de épp elég idő volt ez arra, hogy Zsuzska már elszegődjék és Karika Palkó boldogtalan legyen teljes életére.

Csoor Gazsi.

lott birtokváltásokról pedig jövő év márczius 1-éig új kimutatást terjeszsen be a tanácshoz.

— **Rablótámadás Dunavescén.** Tegnapelőtt Dunavecse és Solt között két vándorlegény megtámadott egy fiatal asszonyt; egy táviró-oszlophoz kötötték és csekély pénztől megfosztották. A szegény asszonyt dulakodás közben meg is sebesítették s az ő állítása szerint az egyik rabló kiborotvált szakalt és német nadrágot viselt, míg társa magyarosan volt öltözve. A dunavecsei csendőrség értesítette az esetről a főkapitányságot, ki most az utonállókat nyomozza.

— **A szomszéd halottja.** Nagy András János, Vásárhely egyik legérdemesebb és legvagyonosabb polgára tegnap délután egy órakor meghalt. A város lakosságát mélyen megindította a szájról-szájra adott hír, noha köztudomású volt, hogy hónapok óta küzdött a nehéz harcra a legyőzhetlen ellenel, a halállal. De bár halála nem volt már váratlan, meglepő, mégis leverőleg hat nemcsak környezetére: a rokonokra, — gyermekei nem maradtak — hanem barátaira és minden ismerőseire. Pedig nincs senki városunkban, aki a nemesszívű, szelid tekintetű, jóságos arcú öreg gazdálkodót ne ismerte és éppen jósága, jelleme, becsületessége miatt ne tisztelte és ne szeretete volna. Életének legnagyobb részét — mely pedig 79 évre terjedett — a közügyek szolgálatában és a közönség javára töltötte. A közügyeknek hív bajnoka, az egyeseknek tanácsadója, a szegényeknek gyamolítója volt. Szorgalmával, munkásságával nagy vagyont szerzett. Ezer hold földet hagy hátra a határ legkiválóbb pontjain. A törvényhatósági bizottságnak évtizedek óta tagja, az első takarékpénztárnak alapítótagja volt. A városában, takarékpénztári, kaszinói épületeken a gyászlobogó leng, jeléül annak, hogy a közügy és az említett intézetek az ő elhalálozásával sokat veszítettek. — Nejevel, az épp ma egy éve elhalt Mucsi Máriaival együtt készíttette azt a tiszta, egyszerű értéki kutat, mely naponként tízezer hektoliter kristálytiszta vizet ad a közhasználatnak. Végrendelete még ismeretlen ugyan, de annyi már is tudható, hogy a félmilliót megúto vagyonból egy nagy kiterjedésű tanyát az ev. reform. egyháznak hagyományozott, mely egyháznak mindig egyik tevékeny és buzgó tagja volt. A budapesti házát hir szerint a város közönségének hagyta, hogy a Vásárhelyről az egyetemre felmenő tanulók ott együttes lakást, talán konviklust nyerjenek. Vagyona többi részét az ő és neje rokonai öröklék, akik nagyobbára szintén vagyonosak. A közügy érdekében hozott áldozatkészségéért a király a koronás arany-éremkeresztel tüntette ki. A közbecsülésben álló jó polgár és jó hazafi, egy évet töltve özvegyiségében, éppen ugyanazon nap, decz. 22-én halt meg, mint neje s temetése is a karácsony-ünnep szombatján délután lesz, mint élete-párjáé volt. Az egész város közönségének általános részvéte kíséri örök házához a jobblétre költözött, életében csak jóságáról és jótékony-ságáról ismert és magasztalt egyszerű életű polgár.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bubits Zsigmond kassai püspöknek a hazai népnevelés és közművelődés érdekében ujabban tanúsított azon nagybecsű áldozatkészségéért, hogy Hejce községben kisdudóvót építtetett, azt teljesen felszerelte és az óvónő számára sajátjából évi 300 frtot biztosított, őszinte elismerő köszönetét nyilvánította. Ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter László József kocs-i lelkes és főiskolai gondnok, Tisza a Kálmán főgondnok, Szilágyi József pápai igazgató-tanár, Bartholos István pápai ügyvéd, Pap Gábor ref. püspök, Gergely Károly kir. táblai nyug. bíró, Körmeny Sándor aljegyző, Möricz János keszei lelkes

helje örökké az a büne, hogy az elkeseredett legénységet fölhecczelje az előljáróság intézkedése ellen. Ilyen vakmerőséget nem tett még emberfia Gödölyén. De hát szerelmes volt a gyerek a Kasznárék Zsuzskájába s azt csak bálon lehet megmondani a lánynak. Ez már ös-gödölyei szokás.

Csizmát szerezni bármily szerrel is, ettől függött Karika boldogsága, vagy boldogtalansága. Még pedig hamarosan, mert Zsuzska Szt.-György napra már elszegődött a városba. S ha addig csizma nem lesz, vagyis bál nem lesz Gödölyén, . . . oh, még csak a gondolat is bicskaként szurkálta Palkó szerelmes szívét.

Épp péntekre virradt a nap, melyen a gödölyei legénység kibontotta a forradalom lobogóját. Karika Palkó lángszavaitól fel-tüzelve, már kora hajnalban egy szálig kivonult a közlegelőre.

A hatósági tekintély vasvillás öre, Guba Jóska kisbíró, épp aludt a «poszton». Soha kedvezőbb pillanatot tehát a merész terv végrehajtására.

Rajta! futott át villámként ezen igen ismeretes jelszó a bátor, de meztlábos sergen. Sziszegve, sőt káromkodva rohanta meg az éles rögtű közlegelőn a gödölyei legénység a csizmás csordát. Az elgémberedett marhákat ügygyel bajjal sikerült is talpra állítani és megindult a hájtás.

A barmok fölbuktak ugyan minden harmadik lépésnél, de győzött mégis a lelkesült legénység kirtartása és épp beharan-

és Czike Lajos tatai esperesnek egy, Dunántulon létesítendő felső nőnöveldé föllállítása érdekében tett együttesen 15,000 frnyi adományaiért elismerő köszönétét nyilvánította.

— **Koch dotációi.** Budapesti levelezők táviratozza azt a berlini sürgönyhírt, hogy Koch tanár egy millió márkát, segédei pedig összesen félmilliót kapnak állami dotáció fejében. Koch azonban felül bizonyos percentben is részesülend gyógyszerének négy millióra számított évi jövedelméből.

— **Gyászhir.** Szomoru karácsonya van Kacziány Odónnek, a Szegeden élő kiváló festőművésznak. Irma nevű 8 éves kedves leánykáját tegnap délután temették el.

— **Nimródok figyelme.** A szegedi «Nimród» vadásztársulat a rószkei vadászterületen ma társulati körvadászatot tart. Találkozás reggeli 1/29 órakor a rószkei iskolánál, honnan a körök a város felé nyuló irányban kepeztek. — A vadászat vége a karácsonyestire való tekintetből, d. u. 1—2 óra körül. A vadászat megtartását, vagy elmaradását a társulati igazgató lakásán kifüggesztendő értesítés jelzi. A társulat legközelebbi vadászatát december hó 28-ik napján a tápéi-réti vadászterületen tartja, mely alkalommal a találkozás a tápéi-rév innenső oldalán ugyancsak pontban 1/29 órakor lesz. E vadászat különösen azért lesz érdekes, mert a vadászterület körül fekvő batidai és lelei területek a héten megvadásztatván, az el nem ejtett nyulállomány ezidőszerint valószínűleg e területen tartózkodik.

— **A tábla bebutorozása.** Tegnap dőlt el a tanácsban, ki kapja meg a szegedi kir. tábla ideiglenes helyei bebutorozásának majdnem 17,000 forintot vállalató? A tanács a versenytárgyalást vezető bizottság javaslatának elvetésével, a vállalatot Seifmann Mór szegedi butoraktárosnak ítélte oda, aki az egységi árakra tudvalevőleg csak 4 1/2% ráfizetést kért, míg a másik pályázó, a Lengyel-cég, 5 1/2% ráfizetéssel ajánlott a táblát bebutorozni. — Az ideiglenes táblai helyek berendezéséből most már csak a III. és IV. rangú butorzat hiányzik, melynek költségvetését most készíti a mérnökség. Ezek a butorok 2000 s így a teljes berendezés csaknem 20,000 forintjába fog kerülni a városnak.

— **Uj kamarások.** Ő császári és apostoli királyi felsége stetteni báró Hausmann Rudolf 73. sz. gyalogezredbeli hadnagynak, gróf Mensdorff-Pouilly Emánuel 8. sz. drag. ezredbeli főhadnagynak, báró Sebotte ndorff von der Rose Zsigmond szolgálaton kívüli lovasszázadosnak és gróf Wickenburg Ede 3. sz. huszárezredbeli főhadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen legk. adományozni méltóztatott.

— **A karácsonyi vakáció és a népszámlálás.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melynek következtében a középiskolák karácsonyi szünete, a népszámlálás miatt január 7-ig fog tartani.

— **Vadászat.** A vásárhelyi vadásztársaság batidai vadászata fényesen sikerült. A 25 tagból álló vadásztársaság összesen 450 nyulat terített le.

— **A szegedi katonai kórház.** A csapatkórházat, mint jeleztük, december hó 29-én felülvizsgálja egy polgári s katonai vegyes bizottság, annak kiderítése végett, hogy egészségügyi s építészeti szempontokból lehet-e tovább tűrni a kórház fentartását mostani állapotában? A vegyes bizottság polgári tagjait már korábban kinevezte a tanács; katonai tagjainak kiküldéséről pedig tegnap értesítette a tanácsot a VIII. hadtest-parancsnokság. A bizottság katonai tagjai lesznek: a szegedi katonai állomás-parancsnokság 1 képviselője; Wisznecker Ferencz aradi mérnökari igazgató; a szegedi katonai kórház igazgatója, dr. Steiner Lipót; 1 gazdasági ügykezelési

tiszt és Razovszky Károly, hadtestparancsnoksági katonai intendáns.

— **Megdobált vonatok.** Utóbbi időben a szegedi külterületen többször megdobáltak rakoncátlan gyermekek a vonatokat, meg a táviró-vezetékeket. Rév Lajos, az osztrák-magyar államvasutak szegedi vonalfőnöke tegnap ártírt a tanácshoz, hogy főleg a külterületeken, tiltassa el a szülőkkal gyermekeiket ettől a rakoncátlanságtól. Ha jövőre is előfordul ily apró «merénylet», azért a gyermekek helyett — kiket büntetni nem lehet — szüleikre vetik ki a birságot.

— **A Marostőben** tegnap délután vadászott egy uri társaság; 46 nyul és 3 fácán esett zsákmánynul.

— **Galicziai hírek.** Lembergi sürgöny szerint nagy izgalmat okozott tegnap az ottani főpostán, hogy egy pénzes zacskó, melyben a tartományi főadópénztár részére 100 ezer frt volt küldve, a sambor-strij vonalon eltűnt. Csak este derült ki a szélrózsa minden irányában tett távirati kérdézősködésre, hogy a pénzes zacskót Dublány állomáson adták le tévedésből s ott sértetlenül meg is lelték. — A lembergi község-tanács tegnapi ülésén a polgármester bejelentette, hogy Bilinszki Antal földbírtokos keresztény üdülők intézete javára 235 ezer frtot adott. — Lengyel lapok varsói jelentése szerint most ujabban ismét 35 osztrák alattvalót utasítottak ki Orosz-Lengyelországból.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Mann Jakob az állami bábaképző-intézet igazgatója és neje a belvárosi községi népiskola szegény tanulói közül 5 fiut és 5 leányt elláttak új téli eszímával, illetőleg cipővel és 2—2 pár meleg harisnyával, továbbá özv. Gábricel Jánosné urnó 4 drb új inget ajándékozott ugyanezen iskola 4 árva tanulóinak. Fogadják a nemes szívű jötevők ezen emberbaráti jótékonyágukért a segélyezett szegény tanulók nevében a belvárosi tanító-testület forró köszönétét. Szegeden, 1890. decz. 23. Ferenczi János igazgató.

— **Égő hajógyár.** Mint Triesztből távirják, a «Stabilimento Tecnico Triestino» című hajógyárban, ahol legujabb kéttornyos hadihajónk is épült, tegnap reggel tűz támadt, melyet csak négy órai oltás után tudtak elfojtani. A kár fölötté jelen-tékeny.

— **Szak-kiállítások.** Baross Gabor kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán a budapesti kereskedelmi muzeum a hazai termékek állandó kiállítása mellett évenként egy, esetleg két időleges szakkiállítást fog rendezni, amelyek hivatalos lesznek az illető iparcsoport által feldolgozott nyers- és segéd-anyagokat, gyártmányokat, munkagépeket és segédesszközöket lehetőleg a maguk teljességében felölelni és így iparosainknak megmutatni az utat és módot, melynek követésével versenyképességüket fokozhatják. — Ezen kiállítások sorozata a f. év augusztus havában rendezett bőripari kiállítással megnyitott, mely a várakozásnak teljesen megfelelt és az ily alpra fektetett szakkiállítások hasznát és czélszerűségét minden irányban igazolta. Baross kereskedelemügyi miniszter most a kereskedelmi muzeum által rendezendő legközelebbi időleges kiállítás tárgyairól az agyag-czement-aszfalt-és köipart tűzte ki. — E kiállítás jövő évi május 15-én nyílik meg és hat hétig fog tartani

— **Egy rejtélyes ember.** Megirtuk, hogy a rendőrség egy hét előtt egy Balajtini Lajos nevű csavargót fogott el, aki vad futásnak eredt, mikor a rendőrbiztos az igazolványát kérte tőle. Több apró gyanuoknál fogva is letartóztatták. Most kiderült, hogy Balajtini Lajos katona-szökevény. A további vizsgálatot tehát Balajtini ellen, a hadbírósg fogja vezetni.

— **Padlevszky megszőktetője.** Palermóból sürgönyzik mai kelettel: A «Sicilia» czimu, Palermóban megjelenő lap szerkesztőségéhez Gregoire francia hírlapíró azzal a kéréssel járult, hogy a nevezett lap intézzen táviratot Párisba az «Eclair»-hoz, hogy ő (Gregoire) a francia konzulátusnál letartóztatás végett jelentkezik. Előmozdította ugyanis Padlevszky menekülését, akinek tettét helyesli és kéri a Labruyére ellen megindított eljárás fölfüggesztését, hogy ő is megjelenhessék a tárgyaláson. Gregoire erre a francia konzulátushoz ment, hol kérte letartóztatását. A konzul kijelentette előtte, hogy nem tartóztatja le, de hogy sürgönyözni fog e tárgyban a külügyminiszterhez s Gregoirenek becsületszavát vette, hogy Palermóban fog maradni. Gregoire határozottan állítja, hogy meggyőződése szerint Padlevszky Sziciliában rejtőzik.

— **Gavallér csavargó.** Tegnap este két csavargót fogott el az utczán Temesváry belv. r.-bizt. Az volt a bűnük, hogy a Kárász-utczán különösen érdeklődtek a kapuzárak titkai után, bekukkantak az udvarokra, úgy látszik helyszin i tanulmányozás végett. Az egyik Müldner Ferencz bécsi illetőségű faczér lakatoslegény, a másik Talpra Károly, aki kémények kotrásával foglalkozott. Temesváry r.-biztos éppen akkor csipte el őket, mikor Herczli dr. háza kapujának a zárát tanulmányozták. Mikor elébük állott Temesváry r.-biztos, Müldner kissé zavarba jött, hanem aztán összeszedte magát.

— **Lássá u ram,** — szólt a csavargó, — mi a magyar ipart tanulmányozzuk.

A r.-biztos nagyon hazafias ember, de nem akarta elhinni, hogy két csavargó, akinek igazolványa nincs, ilyen időben a magyar ipar tanulmányozása végett gyalogolja be az országot. Letartóztatatta őket. Mikor Müldnert bevezették a főkaptányhoz, a bécsi csavargó czigaretet húzott ki zsebéből és rákiáltott a rendőrré:

— Hallja, adjon egy kis tüzet.

A csavargókra az is kiderült, hogy néhány vendéglobben lakmárogztak s mikor fizetésre került volna a dolog, elosontak.

— **Ellopott félmillió.** Brüsszelből sürgönyzik, hogy a belga banktól 500,000 franknyi bankjegyet elloptak.

— **Egy városi vállalat.** A széképület szobáinak fényezési vállalatára tegnap esett meg a versenytárgyalás, Zombory Antal, Kriszt Sándor, Rainer Ferencz és Schütz Antal tagokból álló bizottság előtt. A vállalatra hárman pályáztak: Kovács Mihály, Vazulér Jakob és Varga Imre szegedi iparosok. A bizottság Kovács Mihálynak ajánlotta kiadni a vállalatot, a ki évi 420 frtért hajlandó a városház szobáit fényezni.

— **A párisi botrány.** Mint lapunknak távirják, a párisi városháza folyosóján tegnap, a főtanács ülése alatt, botrány történt. Brousse szocialista, a község-tanács alelnöke ugyanis a «Prolétaire» című lapban azt írta, hogy Dumay, a párisi XX-ik kerület (Belleville) munkas-képviselője képes volna őt (Brousse-t) megölni. Dumay megjelenvén a városházán, közte és Brousse közt verekedésre került a dolog. Dumay később elküldötte segédeit Brousse-hoz.

— **Repülő bunda.** Bunda, fekete bunda, melyet a legformásabb női termetre szabtak, de a szabász kontárkodott s a szép asszonyka nem fogadta el a munkát.

A feldühödt szabó ráparancsolt az inasra, hogy a bundát lopja vissza a szép asszonyka szobájába.

A szép asszonyka egyszer csak ott találja a visszaküldött bundát a pamlogon. Már most hogy repült vissza a bunda? Az igaz, hogy szár-

nyai vannak, de ki látott bundát repülni? — A férj, mint «gazdátlan tárgyat», eljuttatta a rendőrséghez, ahol most őrzik, míg csak elő nem kerül a gazdája.

Névmagyarosítás. Puchberger Antal és Puchberger András szegedi illetőségi szabadkai lakosok vezetéknévüknek «Könyv-hegyi»-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Színház.

Liliomfi.

A magyar vígjáték megteremtőjének, Szigligeti Edének kegyelettel tartogatott vígjátékát «Liliomfi» adták tegnap a szegedi színházban, meglehetősen szép közönség előtt.

A czímszerepet Réthey játszotta annyira ügyesen, hogy szinte kidomborodott a különben halvány s a mai társadalomban már nem is ismert alak. Ma bizony már aligha vannak unokaöccsek, akik inkább «theatralistákká» legyenek egy cenzúrá nélkül való színjátszó társaságban, csak azért, mert a nagybácsi, aki ur 6000 hold fölött, egy olyan sülde leánykát szemelt ki számára hitvestársul, akit még soha sem látott.

És nincsenek pinczerek, akik a nemesi armálistra hivatkoznak.

Igazán örök emberi nincsen ebben a félreértéseken és helyzet-komikumon alapuló vígjátékban. Mindamelllett, mert egy letűnt derék kornak rajzát adja, mulattat és gyönyörködtet. Réthey mellett tapsot arattak és kihívásban részesültek: H. Pauli Mariska (Mariska), Cserny (Erzsike) Fenyéry (Szilvay), Mezey (Kányay) és Főriss (Szellemfi) különösen ez utóbbinak kissé tulhajtott komikuma hatott a karzaton.

Még derültebb lett volna az előadás, ha Pauli Mariska és Juhász részére egynehány dal-betétet közbe-szurnak s ha a meglepetést, hogy Réthey énekes, az eredményt parolizálni tudta volna.

Ma karácsony börtjén norma-nap, tehát a színházban nem lesz előadás.

Törvénykezés.

I.

A „vallató.”

A civilizáció kiküszöbölte a torturát, mely hajdan a törvény embereinek kezében egyik főtényezője volt az igazság kiderítésénél. Ma már az igazságot nem erővel, hanem észszel kell kideríteni. Bálint Károly, volt városi rendőr — rendőr-korában — az igazság kiderítésére talált egy olyan eszközt, melyet a törvény közegei mellőzni szoktak. Ez a szerelem.

Valami cselédleány öt forintot lopott. Bálint Károly bekísérte a cselédleányt tömlőcbe, ahol a leányt alaposan megmota. Még csak a haját is kibontatta vele és ujjaival felturkálta a tömött haját, ha nem találja-e ott az öt forintot. Ez a tapintás kissé lábba hozta. A megtüzesedett ujjak különösen a balkéz ujjainak melege a vér utján eljutott a szivbe. És Bálint Károlynak a szive azt sugta, hogy a leány szívével kell tapogatóznia, hátha így megindítja s töredelmesen be fogja vallani, hová tette az öt forintot. Csakhogy rajtavesztett. A forró csókok még alig csattantak el, mikor a tömlőz küszöbén, megjelent egy jöképi asszony, aki senki sem volt más, mint a rendőr felesége. Most keletkezett olyan je-

lenet, hogy a derék Viczián őrmestert a pusztá visszaemlékezésére is kirázza a hideg.

A rendőr így mentegetőzött:

— Hászen kérem, csak a vallomást akartam belőle kicsikarni, nem volt semmi más szándékom.

Ez ügy a fenyítő-törvényszék elé került. Kövessy Gyula kir. alügyész tegnap nyújtotta be vádindítványát a kir. törvényszékhez, mely szerint vádlottat «hivatalos hatalommal való visszaélés büntette miatt» kérte vád alá helyezni.

II.

A kerekképű kis kövér ur.

Csillag Dénes, az ismeretes szédelő, aki tudvaleg a vizsgáló-bírója ellen följelentést tett amiatt, hogy öt négy hétig vizsgálati fogságban tartotta, ugylátszik nagyon is korán szabadult ki a fogházból, mert amint most kiderült, újabban öt csalást követett el. A huszonhatszoros bűnügyi vizsgálat, úgy látszik, nem rettentette vissza a kerekképű kis kövér urat, mert amint szabadlára helyezték, ismét folytatta régi mesterségét, a szédelést.

Közgazdaság.

Sertéskivétel Németországba. A földmivelésügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz. «A bajor kir. belügyminiszterium f. évi december hó 5-én 18.464. sz. alatt kelt rendelete szerint, a szarvasmarháknak élő állapotban Ausztra-Magyarországból Németország, illetőleg Bajorországnak alább felsorolt nagyobb és közbiztonsággal bíró városaiba való bevitelére az alábbi feltételek alatt megengedett: 1. hogy az állatok a német határ át-éptekor hatósági állatorvos által megvizsgáltattak s egészségeseknek találtattak; 2. hogy az állatok közvetlenül és átrakás nélkül vasuton, plombozott kocsikban a rendeltetési helyre szállítottassanak s ott külön rakodó-helyen rakassanak ki; 4. hogy az állatok hatósági állatorvos általandó felügyelete alatt álló vágóhidon mielőbb levágassanak és addig, míg a levágás nem eszközöltetik, más állatoktól távol tartandók és a vágóhidról élő állapotban el nem távolíthatók; 5. hogy azon esetre, ha az állatok között a határszéli vizsgálat alkalmával járvány állapotot meg, azok a további szállítástól eltiltatnak. — A vágó állatok egyelőre csak az alább nevezett városokba vihetők be: München, Ingolstadt, Ladshut, Passau, Regensburg, Amberg, Bamberg, Bayreuth, Hof, Nürnberg, Fürth, Erlangen, Würzburg, Aschaffenburg, Augsburg, Lindau, Kaiserslautern és Ludwigshafen a/Rh. Erről a közönséget tudomásvétel és közhírre-tétel végett értesitem. Nem tartom szükségesnek a törvényhatóság előtt a szarvasmarháknak Németországba való kivitele által elért vívmány nagy horderejét az alkalommal kifejezni, s meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatóság jól fölfogott érdekében szigorú kötelességének fogja ismerni az előirt feltételeknek pontos és lelkiismeretes megtartása fölött őrködni, hogy ezen eredmény egyes hatósági közegek lelkiismeretlen eljárása folytán ne kockáztassék. Kelt Budapesten, 1890. évi december hó 18-án. Gr. Bethlen, s. k.»

A budapesti gabonatózsdéről.

— Decz. 23. —

Buzát ma mérsékeltlen kinaltak, a vételkedv gyöngye, az irányzat lanya volt és 10,000 mm. kelt el.

Készbuza 5 krral olcsóbb.

Határidő üzlet.

Déli tőzsdén:

Buza őszre 1891.:	7.68
Buza tavaszra:	7.95
Tengeri 1891.:	6.15
Zab tavaszra:	7.00
Repce:	13.15

Esti tőzsdén:

Buza tavaszra:	7.97—7.99
Új buza őszre 1891.:	7.68—7.70
Tengeri máj.—jun.-ra 1891.:	6.16—6.18
Zab tavaszra:	7.03—7.05
Káp.-repce aug.—szept.:	13.10—13.15

Mai hivatalos effektív árak:

	frtól	frtg
Buza	ó bányági	77—81 kg. — — —
»	uj tiszavidéki	76—81 » 7.80 8.25
»	» pestvidéki	76—81 » 7.75 8.20
»	uj fehérmegyei	76—81 » 7.80 8.25
»	uj bácskai	76—81 » 7.80 8.25
»	» északmagyarors.	76—81 » 7.65 8.10
Rozs	uj	70—72 » 7.10 7.25
Árpa	» takarmány	60—62 » 6.55 6.80
»	» égetni való	62—64 » 7.10 7.60
»	» sörfőzdei	64—66 » 7.80 8.75
Zab	»	39—41 » 6.85 7.20
Tengeri	» bányági	75 » 6.65 6.75
»	» másnemű	73 » 5.75 5.85
Köles	»	— » 7.25 7.75
Káposztarepce	»	— » 11.80 12.30

A budapesti terménytozsdéről.

Terményekben ma élénkebb volt a forgalom. Szerb szokványzilva 14³/₄, boszniai 85 drbos 16¹/₈, szerb 100 drbos január 15, boszniai 85 drbos 15³/₄, szerb szilvaiz 21 frttal kelt.

A budapesti értéktőzsdéről.

A tőzsde irányzata ma is szilárd volt. De az üzérkedés tartózkodó maradt. Az ipari értékek közül az első magyarsórfőző-részvények emelkedtek. A valuták és külföldi váltók lanyhultak.

Délutáni zárlat:

Osztr. hitelrészvény	303.40—303.—
4 ⁰ / ₁₀₀ aranyjár.	102.50
Magyar hitelr.	357.75

Esti zárlat:

Osztr. hitelr.	303.—
4 ⁰ / ₁₀₀ aranyjár.	102.50

Kőbányai sertés-keresk. csarnok jelentése.

1890. decz. 23.

Az üzlet lanya.		
Magyar, urasági, öreg, nehéz	41.— frttól	42.50 frtg.
» » közép.	40.— »	40.50 »
» » fiatal, nehéz	42.— »	42.50 »
» » közép.	42.50 »	43.— »
» » könnyű	43.— »	43.50 »
» közönséges (szedett) nehéz	— »	— »
» » közép	41.50 »	42.— »
» » könnyű	37.— »	40.— »
Szerbiai nehéz	41.— »	42.50 »
» közép	40.50 »	41.— »
» könnyű	37.— »	39.— »

Sertéslétszám. 21-én volt készlet 96,063 drb sertés, 22-én fölhatott 1751 drb, elszállított 1420 drb, maradt készletben 96,885 drb sertés.

Táviratok.

Uj miniszter.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Elhatározott dolog, hogy Szogyény-Marich László már december hó 29-én átveszi tárczája vezetését. Ő felsége személye körüli miniszterrel leendő kineveztetését az ünnepek után publikálja.

Törvényjavaslat a házalásról.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) A vándoripar és a házalásra vonatkozó törvényjavaslat tárgyában Baross Gébor keresk. miniszter elnöklése alatt, két nap óta üléseket tartott az országos magyaripartanács. Ma letárgyalták végig a javaslatot, mely hi-

vatva lesz megóvni a magyar ipari érdekeket, anélkül, hogy a szabadelvű irányzattal szakítana s a szabad kereskedelmi mozgalmak áthághatlan akadályokat gördítene útjába.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik, hogy Szápáry Gyula gróf miniszterelnököt a király ma hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök azután Kálnoky külügyminiszterrel s Szögyény-Narich László külügyminiszteri osztályfőnökkel tanácskozott. Szápáry este utazott vissza Budapestre.

A pápa kijelentései.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Rómából sürgönyzik, hogy XIII. Leó pápa, kinek egészségi állapota már kielégítő, ma fogadta a bibornoki testület karácsonyi tiszteletét. Ez alkalommal a pápa hangoztatta azt a fájdalmat, melyet az egyháznak épp azon nemzetek okoznak, amik különösen élvezik az egyház jótéteményeit. Végül azon óhaját fejezte ki, hogy Olaszország térjen vissza jó elveihez.

Zavarok Buenos-Ayresben.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Buenos-Ayresből jövő hír szerint a rendőrség összeesküvésnek jött nyomára, mely a kormány megdöntésére törekedett. Többeket letartóztattak.

A párisi «Havas-ügnökség»-nek jelentik Buenos-Ayresből: Az összeesküvés fölfedezéséről szóló hír valóban bizonyul, de nem öltött oly nagy mérvet, mint eleintén hitték. A lakosság nyugodt.

Németország erődöket épít.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) A Times berlini levelezője állítólag egészen hiteles forrásból arról értesül, hogy Vilmos császár elfogadta a nemzeti védelem ügyeivel foglalkozó bizottság ama tervét, hogy Boroszló város első rangú erőd déla lakitassék át, melynek célja külső erődökből egy övet létesíteni, mint Páris körül van. Azt mondják, hogy az erődítési munkálatokat a téli hideg megszüntével mindjárt megkezdik.

Hírek a keletről.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A Garasanin és Franasszovics által a «Videlo»-ban legutóbb közzétett nyilatkozatok és Riszticsnek a hivatalos lapban ezekre adott tegnapi válasza által fölidézett polémia nagy bonyodalmakkal fenyeget.

Athénből sürgönyzik: A görög trónörökös és neje tegnapi este ideérkeztek. A fenségeket a pályaudvarban a király, Miklós herceg és Mária hercegnő fogadták, míg a királyné a trónörökös kastélyában üdvözölte a hazaérkezetteket.

Natalia királyné ügye.

Budapest, decz. 23. (A «Szegedi Híradó» eredeti távirata.) Az a hír, hogy Natalia királyné a skuptina határozata után a polgári törvényszéknél akarja keresni igazát, minden alapot nélkülöz. A királyné egyelőre passiv magatartást követ, mert a hozzá közel álló körökben azt hiszik, hogy a kormány hajlandó a királyné óhajtatásainak megfelelni s a közvetítő szerepet ez ügyben elvállalni.

REGÉNY.

MEGTÖRVE.

— Angol regény. —

— Én előttem — mondá — a jó születés tudata sokkal többet ér, mint bármennyi vagyon.

— Helyesen édesem; a születésre én is sokat adok. De azért azt mondom neked, hogy e prózai nemzedékben a két hatalomnak egymás kezét fogva kell járni.

— Ezeket az embereket meg kell látogatnom? — kérde lady Irisz.

— Ők bizonyosan el fognak hozzád jönni s te visszaadhatod a látogatásokat; — Irisz, ennyi az, amit tőled megvárhatunk.

— És ennyi lesz, mit tőlem kapni fognak, válaszolá Irisz mosolyogva. És most lesz szives papa nekem az anyám arczképét megmutatni?

A gróf arca elborult.

— Ha kívánod, édesem, — mondá.

— De mennyire kívánom! A nevelőintézetben gyakran busultam miatta, hogy a medaillonomban nem volt meg az anyám arczképe, mint a többi leányoknak. Tanulótársaim gyakran csodálkoztak rajta. Papa, én annyira szeretem az anyámat, kérem fotografíroztassa le az arczképét, hogy a medaillonomban hordhassam.

— Irisz, ha ezt tudtam volna, kívánságodat rég megtettem volna.

— Papa, — mondá a leány félig szomoruan — csodálkozom rajta, hogy ezt magának a saját szive nem sugta meg mindez ideig. Minden leánynak a természetben van, hogy az anyját szeresse. Haza-jövelemnek a legnagyobb örömét az képezte, hogy az anyám arczképét láthattam.

A pompás előcsarnokon keresztül menve, a nagy tölgyfa-lépcsőn a képtárba mentek. A képtár nagy és válogatott gyűjteményt foglalt magában. Ott volt annak a Tudor királynak az arczképe, aki Chandost építette, s mellette volt a királyné virágszép arca. A Caledonoknak minden nemzetsége a falakon csüngött, mogorva katonák, sima államférfiak, udvarias lovagok s mellettük volt feleségük, szép asszonyok, kiknek arczán kedves báj ömlött el.

— Papa, vigyen engem legelőbb is az anyám arczképehez, — mondá lady Irisz. — Ugy emlékszem, hogy az ablakok között csüngött. Hol van most?

— Eltétettem onnét, hogy jobb világításban legyen, — válaszolá a gróf.

Végig mentek a hosszú képtáron, a gróf hallgatva, sötét árnyal az arczán, Irisz gyöngéd fényvel se lehet szemében.

— Papa, senki se lehetne boldogabb, mint amilyen én vagyok, atya nem lehetne jobb, engedékenyebb és gyöngédebb, mint papa, — mondá Irisz — de tudja-e, hogy még is érzem hiányát anyámnak? Midőn az iskolában a leányok az anyjukról beszéltek, ugy fájt a szívem. Nem lehet a földön sebb, nemesebb érzélem, mint az anya és gyermeke között levő szeretet!

A gróf még mindig hallgatott s az arczán levő árny még sötétebb lett.

Lady Irisz gyöngéd nevetéssel nézett reá.

— Papa, — mondá — egy kissé szgyellem elmondani; de gyakran álmodom mamáról, midőn valami nap bajban vagyok. Azt álmodom, hogy a karjaiban tart, hogy az arczomat csókolgatja és vigasztal.

Egy szép barna arczu, barna szemű nemes és méltóságos külsejű lánynak az arczképe előtt állottak meg.

— Mama! — kiáltá a leány hévvel. Oh, ha beszélni tudna hozzám, bár egy szót! Mily szép és nemes! Elvégre is ez csak egy kép és különös, de szívem nem melegszik fel ugy iránta, mint álomképben látott anyám iránt. Papa ez a legszebb arcz a képtárban.

Ekkor a gróf is megszólalt.

— Irisz, ő szép volt és jó.

A leány előre hajlott, hogy a nevet olvassa.

— «Guinevera, Galedon grófné.» Mily jól illik a neve hozzá! — Nagyon szerettem engemet? — Papa, busult anyám, hogy meg kellett halni és engemet itt-hagyni? Kérem beszéljen róla, sokat — sokat.

A gróf hangja midőn válaszolt kemény volt és hideg:

— Irisz — mondá — vannak dolgok, melyekről egy férfi sem képes beszélni; és ez a tárgy is azok közé tartozik. Én — én nem tudok veled az anyádról beszélni.

Irisz átölelte karjaival a nyakát s megcsókolta.

— Nem kérem többé. Papa azt az egyet mondja meg, hogy anyám Talbot volt, vagy nem és a groomei Talbotokhoz tartozott?

— Igen; ő a groomei sir Talbot Bernátnak az egyedüli gyermeke és örököse volt, — válaszolá a gróf.

— Az ő rokonait fogom valaha látni? — kérde Irisz.

— Neki nagyon kevés rokonai voltak s rég ideje, mióta minden levelezés megszakadt köztünk.

— Papa, engedje, hogy ismét meg-ujtsuk — mondá Irisz kérő hangon.

De a gróf azt válaszolta:

— Nem, gyermekem. Az csak fájdalom vonna maga után.

Lady Fayne Irisz későbbben sokszor és szomoruan gondolt az atya szavaira.

— Irisz, mit tanulmányozol oly nagy figyelemmel? — kérde lord Caledon.

A könyvtárba menve, a gróf a leányát egy könyv fölé hajolva találta. Anynyira bele volt merülve, hogy atya lépteit se halotta, sőt a hozzá intézett szavakra se ügyelt.

— Irisz — ismétlé hangosabban a gróf, mit olvasol?

Ekkor a leány vidám mosolyal nézett föl reá.

— Az angolok bibliáját — válaszolá, vagy más szavakkal Burkenek a peerageat.

— Mit keresel benne?

— A papa nevét és mindent papáról.

Mily jól hangzik! Hallgasson ide «gróf Caledon, Hugó, Ferencz Hylton Fayne, tizen-negyedik gróf. Született 1832. május 24-én. Tanulmányait Etonban és Oxfordban végezte. Házasságra lépett Guineverrel, a groomei sir Talbot Bernát egyedüli leányával és örökösével. Fiai nincsenek; — leánya, lady Fayne Irisz az örökös. A család jeléje «Fényét fentartják nevüknek s becsülettel viselik.» Czimere oroszlán és lilium. Lehet, hogy elfogultság tőlem — folytatá lady Irisz — de annyi bizonyos, hogy az egész könyvben ez a legszebb és legérdekesebb szakasz előttem. De papa, hogy van az, hogy a születésem napja nincs megjelölve?

A gróf zavarodott tekintettel nézett rá.

— Irisz, nincsen benne? — s lehajolva, a leánya vállán keresztül nézett a könyvbe.

— Nincsen. Nézze papa, csak a nevem van benne, de a születésem idejét kihagyták. Azonban ez a vétség egy nagy előnnyel jár — most már megvénülhetek büntetés nélkül; senki sem fogja koromat a könyvben megtalálni. Papa, mit gondol, hogy történhetett ez.

— Azt hiszem édesem, hogy ez a mulasztás azon tényből származik, hogy te nem Angliában születted.

— Szeretném a születésem helyét látni. Papa, miért nem mentünk oda, midőn a külföldön voltunk?

— Azért édesem, mert a multam fájdalmas nekem. Én oly bálványozással szerettem az anyádat, ahogy kevés férfi szereti a feleségét. Miért szaggattam volna föl

a régi sebeket? Születésed helye a Rajna mentén egy Berghain nevű kis város, nagyon festői hely, a sziklára van építve s a folyóra néz le. Napfényben aludni látszik a város, de holdvilágnál leírhatatlan szép. Három hónapig laktunk ottan; és anyádnak mindig kedves lesz előttem az a hely.

— Szegény mama; — sóhajta a leány. Ha majd ismét a Rajna vidékére megyek, annál inkább fogom szeretni azt a szép folyót, tudva, hogy anyám sötét szemei mily sokat nyugodtak rajta.

Lord Caledon gyorsan állt fel székeről s lesütött fölvel és fájdalomdult arccsal járt le s fel a szobában; — aztán megállott a leánya előtt s fölébe hajolva megcsókolta a szép fiatal arcot.

— Irisz, édes gyermekem, hallgass ide és amit mondok, ne feledd el. Én nem vagyok szivtelen, de talán túlzérékeny vagyok s ha azt akarod, hogy boldogul éljünk együtt, kiméj meg engemet a multra való örökös emlékeztetéseidől. Nagyon szerettem az anyádat és ezt nem vagyok képes elviselni.

A következő pillanatban a Burke pereageát a padozaton feküdt s a leány karjai az atya nyaka körül voltak füződve.

— Papa bocsásson meg! Mily kegyetlen vagyok papához! pedig jó akartam lenni. Nem fogom elfelejteni, hogy ez mennyire fájhat magának. Én oly keveset tudtam ő róla és szívbem van egy ellenállhatatlan vágyódás hallani róla, egy olyan vágyódás, mit nem tudok megmagyarázni és megérteni. Ugy érzem, mintha volna neki valami mondanivalója hozzám és ez az érzés mindig arra késztet, hogy kérdezősködjem róla. Oly különöseknek tetszik előttem, hogy senki sem beszél velem az anyámról. De ígérem papának, hogy nem fogom elfelejteni, mily fájdalmas e tárgy előtte, s nem fogok többé anyámról beszélni.

Lord Caledon a fiatal szöke före tette a kezét.

— Meg vagyok róla győződve, hogy te mindig igyekeznél fogsz rajtam segíteni és legnagyobb vigasztalásomat benned fogom találni. Irisz, te tudod, hogy mindenik férfi életének két oldala van; az anyémnek a külső oldala az, hogy magas állásu és nagydag ember vagyok, a belső oldala az, hogy anyádnak iránt szenvedélyes szerelmet éreztem. Ő volt életemnek egyeduli szerelme és őtet elvesztve — ah, te ezt nem tudnád megérteni!

— Papa, ezután olyan óvatos leszek, mondá Irisz cly kedves bünbánással, hogy az atya el volt általa bővölve s a sötét felhő elvonult az arczáról.

Lord Caledon mosolygott s igyekezett a leánya gondolatait más irányba terelni.

(Folytatása következik.)

Időjárás.

Szeged, decz. 23. reggel 7 órakor.

Table with 7 columns: Légnyomás mm. 760 +, Hőmérséklet Celsius, Légnyomás-seg. 0/10, Felhőzet 0-10, Szél iránya és erőssége 0-10, Csapadék 24 óra alatt mm., Jegyzetek. Values: 54.4, -3.8, 87, 10, K2, 0, 8-2 mm süllyedt, hőmérsék csökkent.

A meteorologiai m. k. közp. intézet időjárás-jelentése decz. 23-ról:

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka —4°, legkisebb —5° Cels.

Kilátás: Keleti szelek mellett változóan felhős, részben csapadékra hajló idő és csekély hőemelkedés várható.

Vizállás.

— Decz. 23. —

Tokaj + 3.32. Szolnok + 1.82. Csongrád + 0.60
Szeged + 0.82. T. Bécse + 0.10.
Arad — 0.87.

Nyílttér.

ZÓNA-REGGELI

a Feketesas-szálló sörcsarnokában.

Gulyás 6 kr., pörkölt 8 kr.

Minden szerdán, pénteken s szombaton

halles.

Friss csapolású Dréher-féle koronasör.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Gruber Gusztáv.

A legegyszerűbb karácsonyi és újévi ajándék egy valódi angol varrógép... LIPTAI EMIL gyári raktárában SZEGEDEN, 308 csak Széchenyi-tér, Déry-palota.

Felelős szerkesztő: Lipsey Ádám. Kiadótulajdonos: Endrényi testvérek.

Szegedet érintő vasutak

MENETRENDEJE

1890. évi december hónap.

Az éjjeli órák esti 6 órától reggeli 5.59-ig a perczek számjegyeinek aláhúzása által vannak megjelölve.)

Cs. és kir. osztr.-magy. államvasút.

Table of train schedules with columns: Állomások, Keleti express, Szem. v. 17. sz., Helyi sz. v. 201/301. sz., Gyors v. 3. sz. I-II, Nyári omnibusz, Szem. v. 15. sz., Gyors v. 3. sz. I-II. Destinations: Bécs, Budapest, Czegléd, Félégyháza, Kistelek, Szatymaz, Neszürj Alpári, Kettős-Határ, Dorosma, Szeged, Szeged, N.-Kikinda, Temesvár, Mehádia, Herkulesfürdő, Orsova.

Magyar királyi államvasutak.

Table of train schedules with columns: N.-Várad, Gyula, Csaba, H.-M.-Vásárhely, Szeged, Szabadka, Szeged, Horgos, Szabadka, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged. Destinations: N.-Várad, Gyula, Csaba, H.-M.-Vásárhely, Szeged, Szabadka, Szeged, Horgos, Szabadka, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged, Szeged.

Félegyháza—Csongrádi vasút.

Table of train schedules with columns: Félegyháza, Csongrád, Szeged, Temesvár—Báziási vasút. Destinations: Félegyháza, Csongrád, Szeged, Temesvár, Józsefv., Vojtek, Jassenova, Báziás.

N.-Kikinda—N.-Becskereki vasút.

Table of train schedules with columns: N.-Kikinda, N.-Becskerek, N.-Becskerek, Török-Becse—Aracs, N.-Kikinda. Destinations: N.-Kikinda, N.-Becskerek, N.-Becskerek, Török-Becse, N.-Kikinda.

Valkány—Varjasi szárnyvonal.

Table of train schedules with columns: Valkány, Varjas, N.-Sz.-Miklós, Perjámos, N.-Sz.-Miklós, Valkány. Destinations: Valkány, Varjas, N.-Sz.-Miklós, Perjámos, N.-Sz.-Miklós, Valkány.

GÖZHAJÓ-KÖZLEKEDÉS

i. évi október hó 12-ikétől kezdve. SZEGED—ZIMONY. Vasárnap és csütörtökön 7 órakor reggel. ZIMONY—SZEGED. Hétfő és péntek déli 12 órakor. Titeből Szegedre hétfőn d. n. 4 órakor. Pénteken a Zalánkeménből jövő csatlak. hajó megérkezése után, legkésőbb azonban éjféltkor. TÖRÖK-BECSE—SZEGED. Kezd és szombat reggel 5 órakor.

Árverés haszonbérletre.

Néhai nagyméltóságú **gróf Károlyi Gyula urzörökösei tulajdonát képező, Hód-Mező-Vásárhely határában fekvő, ugynevezett atkai birtokrész**, melyből 1100 négyszögölével számított 860 hold ármentesített terület, 570 hold pedig árterület, — **1891. évi április 1-től 1896. évi szeptember hó 30. napjáig terjedő 5 és fél évre árverés útján haszonbérbe adatik.** Az ármentesített területen a fűzes cserjék és fák haszonbérlet által kiirtandók lesznek.

Az árverés Hód-Mező-Vásárhelyen, a grófi házban, 1891. év január hó 13-ik napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, ahol addig is a föltételekről bővebb fölvilágosítást nyújt: **Endrey Antal**, uradalmi közös pénztárnok.

Budapest, 1890. december 20-án.

Dáni József,

jóságigazgató.

598—3—1

!! Karácsonyi ünnepekre !!

A jelen kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

czukrász-üzletemet

amidőn van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses pártfogásába ajánlani, ajánlom egyszersmind a közelgő ünnepekre töltött és töltetlen kalácsaimat, tortáimat és befőttemet. Vidékről jövő levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A legfinomabb **cognacok** és **borok** liter és pohár számra is kaphatók nálam.

Teljes tisztelettel

ÁRVAY SÁNDOR,

589—3—3

czukrász.

Borok, francia és magyar cognacok!

Teljesen földszített karácsonyfák!

Minden néven nevezendő karácsonyfadísz!

27453/90. sz.

506—2—1

Hirdetmény.

A városi ács munkáknak 1891. évi január 1-től 1893. évi decz. végeig vállalat útján leendő biztosítása iránt **f. évi december 29-én d. e. 10 órakor** az I-ső tanácsi ügyosztályban zárt ajánlati versenytargyalás fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy a 600 frt bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlati levelek, árlejtés napjának délelőtt 10 órájáig bezárólag a tanácsi iktatóba nyújtandók be, s hogy az egységi árjegyzék, s a vállalati föltételek az I-ső tanácsi ügyosztályban a hivatalos órák alatt eleve is megtekinthetők.

Elkésve beadott, kellő bánatpénzzel el nem látott, vagy utóajánlatok elfogadtatni nem fognak.

Szeged szab. kir város tanácsa 1890. december 15-én tartott tanácsüléséből.

Pályi Ferencz,

polgármester.

!! Karácsonyi ajándékul !!

A magyar irodalom összes termékei.

Árjúsági iratok.

KÉPESKÖNYVEK

legnagyobb választékban.

Endrényi Testvérek

SZEGEDEN,

Kelemen- és Aradi-utczák sarkán,

KLAUZÁLTÉR.

Íróasztal-díszek.

Íróeszközök és rajzszerek.

Díszlevegőpapírok.

NÉVJEGYEK

izléses írott vagy nyomtatott betűkkel:

100 darab ára 70 kr., nagyobb alaku 80 kr.